

مدیریت و برنامه ریزی کلاس های چند پایه

سید حشمت الله مرتضوی زاده
عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان

www.Ketab.ir

سرشناسه : مرتضوی زاده، سید حشمت الله، ۱۳۵۵
 عنوان و نام پدیدآور : مدیریت و برنامه ریزی کلاس های چندپایه، سید حشمت الله مرتضوی زاده
 مشخصات ناشر : تهران: کورش چاپ، ۱۳۹۲
 مشخصات ظاهری : ۲۷۹ ص: مصور
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۰۲۲-۶۸-۱ ریال ۱۵۰۰۰۰
 وضعیت فهرست نویسی : قیفا
 موضوع : مدیریت و برنامه ریزی کلاس های چندپایه
 موضوع : کلاس درس چندپایه
 موضوع : مدارس روستایی و عشایری
 موضوع : تدریس در مدارس دورافتاده و چادری
 رده بندی کنگره : LB ۱۰۲۹ / ۴۱۳۹۴
 رده بندی دیویی : ۴۵/۳۷۱
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۷۳۴۹۳۰



مدیریت و برنامه ریزی کلاس های چندپایه

مؤلف : سید حشمت الله مرتضوی زاده

ویراستار ادبی : دکتر علیرضا حساز

تصویرگر : عبدالصادق خاک نژاد

حروف چینی و صفحه آرایی : آذر خوارزمی تفرشی

طراح روی جلد: نسیم آتشین جان

ویراستار: کد. شیرمحمدی

ناشر: موسسه انتشارات کوروش چاپ

چاپ اول: ۱۳۹۴

شمارگان: ۲۰۰۰

بها: ۱۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۸۷-۶۰۰-۵۰۲۲-۶۸-۱

حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است.

تلفن مرکز پخش: ۰۲۱-۷۷۶۴۹۰۴۷، ۷۷۶۸۵۱۹۶، ۷۷۶۸۵۱۶۴، ۷۷۶۸۵۱۱۵-۰۹۱۲۱۴۳۸۱۱۵

فکس: ۷۷۶۸۵۲۰۶

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۵	فصل اول: کلیات.....
۱۵	تعریف کلاس چندپایه.....
۱۸	کلاس های چندپایه ی سیار.....
۲۱	کلاس های چند سنی.....
۲۳	آموزش چندپایه قرآنی.....
۲۴	تاریخچه ی کلاس های چند پایه.....
۳۱	فرصت ها یا محاسن کلاس های چندپایه.....
۳۸	محدودیت های کلاس های چندپایه.....
۳۹	کمبود وقت.....
۴۰	کمبود اطلاعات و تجارب معلمان چندپایه.....
۴۲	مسئولیت های زیاد معلم چندپایه.....
۴۳	غیبت مکرر معلم و دانش آموزان.....
۴۴	استفاده از شیوه ی آزمایش و خطا.....
۴۴	ضعف دانش و اطلاعات دانش آموزان.....
۴۵	پیچیدگی در کلاس های چندپایه.....
۴۵	سازمان دهی کلاس های چندپایه.....
۴۶	نامناسب بودن ترکیب سنی و جنسی.....
۴۸	کمبود امکانات، تجهیزات و وسایل آموزشی.....

۴۹	عدم همکاری والدین.....
۵۱	کمبود فضای آموزشی.....
۵۲	کمبود نیروی انسانی خدماتی.....
۵۶	حواس پرتی دانش آموزان.....
۵۸	وجود اختلالات یادگیری در دانش آموزان.....
۵۸	دوزبانه بودن دانش آموزان.....
۵۹	ضرورت تشکیل کلاس های چندپایه.....
۶۵	ویژگی های معلمان کلاس های چند پایه.....
۷۳	فصل دوم: مدیریت کلاس درس چندپایه.....
۷۳	مدیریت کلاس درس چندپایه.....
۸۲	آمادگی کلاس درس.....
۸۴	ایجاد فضای اخلاقی در محیط مدرسه.....
۸۷	آماده نمودن و توجیه والدین.....
۸۸	طرح درس.....
۹۹	اقتباس برنامه ی درسی و طرح درس ها.....
۱۰۷	انعطاف پذیری.....
۱۰۸	فروشگاه کلاس.....
۱۰۹	مراکز خواندن.....
۱۱۱	محل آمادگی یا مرکز استراحت.....
۱۱۳	مراکز یادگیری.....
۱۱۷	تابلوی اعلانات.....
۱۱۹	نمایش روی دیوار.....
۱۲۰	ارائه درختی.....

۱۲۱	اشیای سیار.....
۱۲۲	ایستگاه‌های نمایش.....
۱۲۵	سازمان دهی گروه‌ها و فعالیت‌ها.....
۱۲۵	انعطاف پذیری در استفاده از زمان.....
۱۲۸	برنامه‌ریزی فعالیت‌ها و واگذاری مسئولیت‌ها.....
۱۳۱	استفاده از انضباط مثبت.....
۱۳۴	مختصر به فرد بودن هر دانش آموز.....
۱۴۸	فصل سوم: راهبردهای تدریس.....
۱۴۲	راهبرد تدریس.....
۱۴۳	انواع راهبردهای آموزش.....
۱۴۴	کارگروهی.....
۱۵۰	محاسن کار گروهی.....
۱۵۱	معایب کار گروهی.....
۱۵۱	تشکیل گروه‌های ترکیبی (ترکیبی از چندپایه).....
۱۵۴	روش پروژه.....
۱۵۶	نمایشنامه.....
۱۵۷	تدریس به همه گروه‌ها.....
۱۵۹	تدریس مستقل.....
۱۶۳	تدریس یک موضوع به هم پایه‌ها با سطوح مختلف دشواری.....
۱۷۶	راهبردهای تدریس همسالان، میان سنی و میان پایه‌ای.....
۱۸۰	ارتباط یادگیری با تجربیات روزانه.....

۱۸۳	تدریس به زبان مادری به دانش‌آموزان
۱۸۵	خلق راهبردهای یادگیری فعال
۱۸۶	مدل کارت کار
۱۸۸	فعالیت‌های نگهدارنده
۱۹۱	شروع بهت انگیز
۱۹۷	فصل چهارم: برنامه‌ها و روش‌ها
۱۹۹	مدرسه در یک جعبه
۲۰۱	بسته آموزشی ریور
۲۰۲	برنامه‌ی تدریس چندپایه در آموزش و پرورش فیلیپین
۲۰۴	رویکرد درجه بندی شده برای خواندن
۲۰۵	پروژه یادگیری و تدریس چندپایه در سریلانکا و نپال
۲۰۶	خلاصه: ده نکته
۲۱۱	فصل پنجم: توسعه مواد یاددهی - یادگیری
۲۲۷	استفاده از تلفن همراه
۲۳۰	بسته‌های آموزشی
۲۳۲	استفاده از تصاویر
۲۳۲	نوار آموزشی
۲۳۳	راهنمایی برای تولید مواد آموزشی «معلم - ساخته»
۲۳۸	فصل ششم: ارزشیابی
۲۴۳	ارزش‌یابی فردی
۲۴۴	پوشه کار
۲۴۷	مشاهده
۲۴۸	ارزش‌یابی گروهی

۲۵۲	 ارزش‌یابی با بریایی نمایشگاه
۲۵۳	 استفاده از جملات ناقص
۲۵۴	 فهرست واریسی
۲۵۸	 خودسنجی و هم‌کلاسی سنجی
۲۶۱	 آزمون‌های عملکردی
۲۶۷	 تمرین بازننگری تدریس خود و یادگیری دانش آموزان
۲۶۹	 منابع
۲۷۵	 واژه نامه انگلیسی

www.ketab.ir



تدریس چندپایه روش مناسبی برای کمک کردن به ملت ها جهت دستیابی به اهداف آموزش و پرورش برای همه می باشد که غالباً در جوامع دورافتاده، کوچک و محروم اتفاق می افتد. بسیاری از معلمان در آسیا و اقیانوسیه - معلمان به تدریس دانش آموزانی از یک یا چندپایه در یک کلاس مشغول هستند و بسیاری در کامبوج، چین، هند، اندونزی، فیلیپین، ویتنام و جاهای دیگر هم اکنون در حال اجرای این شیوه می باشند (یونسکو، ۲۰۱۳).

تدریس چندپایه همیشه آسان نیست بلکه اجرای آن به خوبی به این معناست که شما به کودکانی آموزش می دهید که در غیر این صورت قادر نخواهند بود به مدرسه بروند. بنابراین به آن ها برای کسب دانش و مهارت های مورد نیاز برای آینده ای بهتر کمک می کنید. به هر حال در بسیاری از کشورها نه تنها در جنوب شرق آسیا، بلکه در بسیاری از نواحی اروپا، آمریکای شمالی و استرالیا تدریس چندپایه اولین گزینه برای مدیریت کلاس درس است (یونسکو، ۲۰۱۳). بنابراین نمی توان بدون آشنایی با مهارت ها و فنون اداره این کلاس ها و بدون آشنایی با وضعیت تدریس چندپایه در کشورهای مختلف به تدریس در این کلاس ها مشغول شد.

نگارنده کارگاه‌های متعددی را در زمینه تدریس در کلاس‌های چندپایه در استان‌های فارس، کهگیلویه و بویراحمد، خوزستان، چهارمحال بختیاری، یزد و آذربایجان شرقی برگزار نموده است. همچنین چند مقاله در دست تدوین دارد که به بهبود کیفیت محتوای این کتاب کمک نموده است. در سال ۱۳۹۰ کتابی تحت عنوان "راهنمای تدریس در کلاس‌های چندپایه" تألیف نموده که با استقبال بی نظیر معلمان و علاقه‌مندان به این کلاس‌ها قرار گرفت و به همت انتشارات عابد چاپ شده که اکنون به چاپ پنجم رسیده است.

باتوجه به این که کتاب جدیدی با عنوان "مدیریت و برنامه‌ریزی کلاس‌های چندپایه" با محتوای متفاوتی توسط دانشگاه فرهنگیان در برنامه درسی علوم تربیتی قرار گرفت، سبب شد تا نگارنده به تألیف و ترجمه کتاب دیگری اقدام کند. برای تألیف این اثر علاوه بر استفاده از تجربیات گذشته از جدیدترین مطالب علمی دنیا استفاده نموده است که شش فصل دارد و در پایان هر فصل سؤال‌هایی برای یادگیری بهتر دانشجویان ارائه شده است. همکاران محترم می‌توانند با توجه به وضعیت کلاس‌های چندپایه در استان خود، سؤال‌های

دیگری را طراحی کنند و دانشجویان را گروه‌بندی نمایند و آن‌ها را تشویق کنند تا با همفکری و همیاری افراد جامعه محلی و سایر افراد، پاسخ آن‌ها را پیدا کنند.

در فصل اول خوانندگان محترم با کلیات تدریس در کلاس‌های چندپایه آشنا می‌شوند. این فصل شامل کلیات می‌باشد که در آن با مباحثی چون: تعریف کلاس چند پایه و تک پایه، کلاس‌های چند پایه‌ی سیار، کلاس‌های چندسنی، آموزش چندپایه قرآنی، تاریخچه‌ی این کلاس‌ها در دنیا، وضعیت کلاس‌های چندپایه در کشورهای مختلف جهان، فرصت‌ها و محدودیت‌های کلاس‌های چندپایه، ضرورت تشکیل این کلاس‌ها و ویژگی‌های معلمان کلاس‌های چندپایه بررسی شده است.

در فصل دوم مدیریت کلاس درس چندپایه مورد بحث قرار گرفته و در فصل سوم راهبردهای تدریس ویژه این کلاس‌ها مطرح شده است.

در فصل چهارم تعدادی از برنامه‌ها و روش‌های خوب چندپایه در سراسر جهان معرفی شده است و در فصل پنجم مواد و وسایل آموزشی مورد استفاده در کلاس‌های چندپایه مورد بحث قرار گرفت.

در فصل ششم به آخرین مرحله‌ی فرایند تدریس یعنی ارزشیابی از نتایج آموزشی پرداخته شد. با توجه به این که دانشجویان علوم تربیتی در درس‌های دیگری با عنوان "ارزشیابی پیشرفت تحصیلی" و "ارزشیابی کیفی- توصیفی" مفاهیم و روش‌های ارزشیابی را به تفصیل خواهند خواند، در این فصل شیوه‌های ارزشیابی و چگونگی استفاده از آن‌ها در کلاس‌های چندپایه همراه با مثال‌های مختلف معرفی شده است.

این کتاب برای درس مدیریت و برنامه‌ریزی کلاس‌های چندپایه به ارزش ۳ واحد (نظری-کارگاهی) نگارش و تنظیم شده است. علاوه بر آن معلمان، پژوهشگران، دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت و سایر علاقه‌مندان می‌توانند از این کتاب استفاده کنند. در این کتاب سعی شده است مطالب با زبانی ساده تدوین شود اما از خطا و اشتباه مبرا نخواهد بود. لذا از خوانندگان محترم به ویژه اساتید همکار، معلمان و دانشجویان انتظار می‌رود مؤلف را از نظریات و پیش‌بینی‌های خود از طریق ایمیل^۱ زیر بی‌بهره نگذارند.

1. hmortazavi1355@gmail.com

در پایان از همکاران ارجمندم آقای علیرضا دمساز^۱ که ویرایش ادبی کتاب را انجام دادند و آقای عادل ظفری نژاد^۲ و حسن نادعلی پور^۳ به خاطر ارایه پیشنهادات سازنده و خانمها صدیقه شکیبایی، زهرا جعفری گوشه و راضیه نعمتی زاده دانشجویان دانشگاه فرهنگیان پردیس کوثر یاسوج که پیش نویس اولیه کتاب را مطالعه نموده و پیشنهادهای ارزنده‌ای را ارائه دادند و پسر سید محمدرضا که با مطالعه دقیق نسخه پایانی کتاب نظرات خوبی دادند و معلمان کلاس‌های چندپایه قدر دانی می‌نمایم.

سید حشمت الله مرتضوی زاده

دی ماه ۱۳۹۳

۱- مدرس دانشگاه

۲- مدرس دانشگاه

۳- مدرس دانشگاه